

platové stupnice dnem 1. července 1922, aniž připojena byla nějaká další podmínka, a dovozuje z toho, že tím zrušeno bylo nařízení vládního komisaře ze dne 5. března 1920, čís. 31.107, kterým učiněn byl postup do vyšší platové stupnice závislým na tom, že zřízenec složením zkoušky prokáže potřebné znalosti jazykové. Ale dovolatelce nelze přisvědčiti. Výnosu čís. 1147/21 jest rozuměti jen tak, že jsou v něm udána jen kalendářní data, od nichž vycházejí jest při časovém postupu do vyšší platové stupnice, a nic více, takže nedotčeny jsou vlastní podmínky pro postup zřízenců městských do vyšších platových stupnic. Rozumí se samo sebou, že nárok na postup jest vázán nejen na uplynutí určité doby, nýbrž i na to, že v osobě zřízencově jsou splněny podmínky pro postup do vyšší platové stupnice vůbec platící. Tak na př. podle Šu 28 a 68 služ. pragm. pro zřízence žalované obce, kdež převzat jest předpis Šu 93 odst. 1 služební pragmatiky pro státní zaměstnance, může býti na zřízence žalované obce uvalen též disciplinární trest vyloučení z postupu do vyšších platů anebo zmenšení služného. Kdyby správným měl býti názor dovolatelčin, nebyl by mohl býti František N. v době od 2. května 1921 do 1. července 1922 postihnut těmito tresty, když v onom dekretu čís. 1147/1921 není o tomto omezení postupu výslovné zmínky. Správně proto dovozuje odvolací soud, že v onom dekretu nemuselo býti vysloveno, že František N. musí složit jazykovou zkoušku, má-li dnem 1. července 1922 postoupiti do vyšší platové stupnice. Že pak vládní komisař i městská rada byli oprávněni naříditi, že jazyková zkouška jest bezpodmínečným předpokladem pro časový postup, dovedil správně odvolací soud, a stačí dovolatelku v tomto směru odkázati na důvody napadeného rozsudku. Okolnost, že František N. nesložil této zkoušky jen proto, ježto prý mu to úmrtí zabránilo, jest za tohoto stavu věci nezávažna.

Čís. 6888.

Pokud se nemůže schovanec domáhati na pěstounu úplaty za služby, jež mu konal v hospodářství.

(Rozh. ze dne 9. března 1927, Rv II 133/27.)

Žaloba schovance proti pěstounovi o zaplacení mzdy za práce čeledínské byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce požaduje na žalovaném 18.000 Kč jako mzdu za práce, které konal v jeho polním hospodářství od roku 1916, kdy mu bylo 14 let, až do svého odchodu od žalovaného, dne 30. června 1926. Nárok na mzdu předpokládá služební smlouvu. Že taková smlouva nebyla výslovně ujednána, o tom není sporu. Mohlo k ní dojíti ovšem také mlčky, totiž podle Šu 863 obč. zák. takovým jednáním stran, které při uvážení všech

okolností nepřipouští jiného rozumného výkladu, po případě podle domněnky dřívějšího doslovu §u 1152 obč. zák., že kdo objednává nějakou práci, o tom se předpokládá, že projevil i ochotu zaplatiti přiměřenou mzdu. Ale jak nejvyšší soud již opětně odůvodnil, zvláště také v uveřejněných rozhodnutích čís. 2134 a 5684 sb. n. s., nelze předpokládati takové vůle stran a přiznati nárok na mzdu, jde-li o práce konané schovancem v hospodářství jeho pěstouna. Ani vyličené okolnosti souzeného případu, ani všeobecné dovolací vývody žalobcovy nejsou způsobilé, by přesvědčily o nesprávnosti dosavadního rozhodování. Žalovaný ujal se jako nejbližší příbuzný žalobce a jeho bratra, když ve věku sedmi a pěti let úplně osiřeli, přijal je do své domácnosti, a živil je od té doby ze svého, ač zdělili po rodičích majetek, ze kterého mohla býti výživa placena. Náleželo k výchově, že žalobce byl již za své nedospělosti žalovaným jako hlavou rodiny zaměstnáván při hospodářství, a nemůže býti sporu o tom, že v těchto letech neuhradil ještě náklady výživy svou prací. V rodině žalovaného zůstal až skoro do 24. roku svého věku, tedy také ještě po plnoletosti, když mu nemohlo býti již neznámo, že má právo živiti se samostatně, a když mohl takové rozhodnutí bez obtíží uskutečniti. Nesprávným by bylo tvrzení, že v těchto letech nedostával za své služby úplaty. Úplatu dostával tím způsobem, že žalovaný uhrazoval v oněch letech všechny jeho životní potřeby, ba dal jej na svůj náklad vyučiti i šoférem, jako by byl členem rodiny. Postavení placeného čeledína může býti v leckterém směru výhodnější než postavení podřízeného člena rodiny, konajícího čeledínské práce, má však proti němu i své nevýhody, a to i po stránce ryze hmotné, tím více po stránce ideální a společenské. Jestliže žalobce zůstal u žalovaného v dřívějším postavení i potom, když dorostl let, v nichž mohl samostatně rozhodovat o svém zaměstnání, dával patrně tomuto postavení přednost, než aby pracoval za mzdu v cizích službách. Ani u žalovaného nelze předpokládati vůli platiti žalobci za práce konané v jeho hospodářství mimo to, co mu poskytoval jako členu rodiny, ještě mzdy jako najatému čeledínovi, a to tím méně, když z přednesu samého žalobce neplyne, že by žalovaný byl potřeboval pro své hospodářství placeného čeledína, kdyby nebyl jej zastával žalobce, a když žalovaný to popírá, poukazuje na to, že má k obdělávání svých 13 ha půdy devět vlastních dětí a zaměstnává mimo to služebnou. Tvrzení, že by zamítnutí žaloby vedlo k bezdůvodnému obohacení žalovaného, nemá již z tohoto důvodu ve spisech opory. Mimo to musí se celá doba pobytu žalobcova v domě žalovaného posuzovati jako celek, a tu nemůže býti pochybností, že byla i ku značnému prospěchu žalobce, neboť umožnila, že jeho dědictví po rodičích nebylo dotčeno. Ustanovení §u 186 obč. zák., že pěstouni nemají nároku na náhradu útrat výživy, jest ustanovením práva rodinného, a nelze z něho dovozovati, že by schovanec od toho okamžiku, když svou činností v pěstounově hospodářství vydělá více než činí útraty jeho výživy, měl nárok na mzdu. To by se přičilo mravnímu základu poměru pěstouna ke schovanci, ale i právnímu citu. Že to právní řád nechce, naopak ve shodě s mravním řádem předpokládá povinnost schovance, by podle svých sil byl pěstounu užitečným, plyne

z dekretu dvorské kanceláře z 1. dubna 1813, čís. 32 sb. z. pol., že pěstouni dětí, odevzdaných jim z nalezince k výživě, mohou je ponechati ve svém domě do jejich 22. roku a používatí při svém hospodářství neb řemesle. Neprávem zakládá žalobce svůj nárok konečně na tvrzeném opětovném slibu žalovaného, že bude žalobce a jeho bratra chovat jako vlastní děti a že jim později přenechá část svých pozemků. Takový slib, i kdyby byl prokázán, jest příliš neurčitým, než aby byl právně závazným, neb aby v něm mohl býti spatřován slib mzdy za konané služby. Může býti hodnocen jenom jako další důsledek rodinného poměru mezi spornými stranami, na žalobcově straně pak jako pohnůtka, která přispěla k tomu, by zůstal v domě žalovaného, ale nebyvši učinněna podmínkou konaných prací, nemá podle § 901 obč. zák. právního významu. Pokus žalobce dovoditi v dovolání, že třebas nebyla slíbena určitá výměra pozemků, přece slib nebyl neurčitý, poněvadž výměra by prý se snadno zjistila podle hospodářských zvyklostí, stroskotal, neboť on sám není s to ani přibližně říci, kdy a na jaký kus pozemku by si mohl osobovati nárok.

Čís. 6889.

Změnu v představenstvu akciové společnosti jest opověděti také k rejstříku pobočného závodu a to řádnou opovědí ve smyslu §u 10 uvoz. zák. k obch. zák. a §§ 21 a 22 min. nař. ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák.

(Rozh. ze dne 10. března 1927, R I 1150/26.)

Rejstříkový soud pobočného závodu vyzval akciovou společnost, by opověděla výmaz člena správní rady Hugona Sch-a. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Nelze přisvědčiti rekurentce, že výmaz člena správní rady Hugona Sch-a není změnou, již má na mysli čl. 212 obch. zák. a již jest oznámiti zvláštním podáním i soudům odštěpných závodů. Dočasní členové správní rady musí býti i u soudu pobočného závodu opovězeni k zápisu do obchodního rejstříku, z čehož plyne, že i každá změna ve složení správní rady musí býti řádně opovězena u soudu pobočného závodu. Že tomu tak, nepochybně plyne z ustanovení čl. 233 obch. zák., který kategoricky předpisuje, nerozeznáváje mezi hlavním a pobočným závodem, že každá změna ve správní radě musí býti řádně k obchodnímu rejstříku opovězena. Takováto opověď může se státi jen zvláštním podáním u každého soudu pobočného závodu, jak plyne z §u 10 uv. zák. k obch. zák., §§ 21 a 22 min. nařízení ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák. Obdoby §u 60 zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. rekurentka právem se nemůže dovolávati, poněvadž tu jde o zvláštní zákon, tedy vyjímečný předpis, jenž nemůže býti používán obdobně. Právem proto vyzval prvý soud rekurentku, by výmaz člena správní rady Hugona Sch-a opověděla ohledně každé filiálky zvláštní opovědí. Při tom se ještě podotýká, že